

жанрів та «нова хвиля» в кіно. Під впливом етичних, філософських зрушень відбулись і зміни в уявленні студентів, що спричинило соціальний вибух.

Список джерел та використаної літератури:

1. Бунтман С. Франция эпохи Сартра, Годара и Брижит Бардо: Плейлист француза. URL: <https://arzamas.academy/materials/1397>.
2. Крюкова О. Франция эпохи Сартра, Годара и Брижит Бардо: Главные фильмы французской «новой волны». URL: <https://arzamas.academy/materials/1396>.
3. Кузнецова Г. Франция эпохи Сартра, Годара и Брижит Бардо: Новая французская философия. URL: <https://arzamas.academy/courses/48/2>.
4. Курлански М. 1968. Год, который потряс мир. Москва, 2008. 544 с.
5. Новая философская энциклопедия в 4-х томах. URL: http://enc.biblioclub.ru/Encyclopedia/41_novaja_filosofskaja_enciklopedija_v_4-h_tomah.
6. Тарасов Л. В. События культурной революции 1968 г. во Франции как модель анимационного преобразования общества. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sobytiya-kulturnoy-revoljutsii-1968-g-vo-frantsii-kak-model-animatsionnogo-preobrazovaniya-obschestva>.
7. Abidor M. May Made Me: An Oral History of the 1968 Uprising in France. London: Pluto Press, 2018. 272 p.
8. Feenberg A. When Poetry Ruled the Streets: The French May Events of 1968. Albany: SUNY Press, 2001. 220 p.
9. Hillier J. Cahiers du Cinéma: 1960–1968: New Wave, New Cinema, Reevaluating Hollywood. Cambridge: Harvard University Press, 1992. 384 p.
10. Singer D. Prelude to revolution. Chicago: Haymarket Books, 2013. 435 p.

Соць Вікторія

ЕЛЕМЕНТИ УКРАЇНСЬКОГО КОСТЮМУ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ОДЯЗІ РОСІЯН ТА БІЛОРУСІВ

У статті розглядаються традиційні костюми українців, росіян та білорусів. А також елементи одягу, запозичені в результаті спільного життя протягом багатьох століть.

Ключові слова: *український костюм, звичаї, національний одяг.*

The article deals with traditional costumes of Ukrainians, Russians and Belarusians. And also, the elements of clothing that have been borrowed as a result of living together for many centuries.

Keywords: *ukrainian costume, customs, national clothes.*

Українське населення, що мало безпосередньо тісний контакт з Росією мешкало саме на Слобожанщині. Народний костюм Слобожанщини сформований у процесі тривалого співіснування російських, білоруських та українських етносів.

Головним елементом одягу слобожан була сорочка, її називали українкою або малороскою. Верхній одяг українців Слобожанщини відзначається багатством оздоблення та колоритом, вишивкою. З кінця ХІХ ст. поширюються сірі та темні свити. Вони мають дуже довгі рукава та поперечне зібрання. Особливої уваги заслуговують охтирські та богодухівські кожухи. Вони є дуже орнаментовані та вишивані різнокольоровою волічкою, особливо на спині та комірі.

Вплив російського жіночого одягу на український, чітко простежується на жіночих сорочках Луганщини та Харківщини. Наприкінці ХІХ ст. там з'являються сорочки з високими стоячими вишитими комірами, накладними манжетами, а пізніше – сорочки на кокетці з великим викотом горловини та рукавами, що були пришиті до кокетки.

Як зазначалось вище, на Східній Україні вже побутували капіталістичні відносини, тому поширеним було використання фабричних тканин. Старовинні сорочки носили з дергою, плахтою або запаскою. Такий ж елемент одягу використовувався і в Курській губернії, проте там він отримав назву паньова-плахта. Разом з плахтою носили і фартухи (плати, запаски). А вже наприкінці ХІХ – поч. ХХ ст. поширюються спідниці шарафани, що виготовлялися з фабричних кубових тканин. Підперезували шарафан червоним поясом. Щодо колориту, окрім традиційних кольорів Слобожанщини – синього, брунатного та червоного, почали виділятися зелені, сині та блакитні нитки [3].

Традиційним головним убором молодих дівчат була пов'язка з широкою стрічки, переважно червоного кольору. Стрічка, в залежності від районів, мала різну назву. У Харківській губернії її називали стрічкою, у російських селах цієї місцевості – строчкою. На свята одягали фабричні нарядні хустки. Найкрасивішим та найпишнішим головним убором була вовняна або шовкова хустка. Також, жінки та молоді дівчата носили намисто з багатогранних скляних бусин різних кольорів, а також з смальти або бурштину. На противагу іншим регіонам України, на Слобожанщині кількість ниток намиста була значно меншою.

Для чоловічого одягу характерним було використання сорочок – косовороток (тунікоподібна сорочка з розрізом з боку від пазушки). Цей елемент українського одягу з'явився під впливом російського народного костюма. Чоловічі штани були і вузькі, і широкі (шаровари), переважно з купованих тканин. Святкові штани були яскравіші за повсякденні. Чоловічим одягом були жилетки прямого покрою, шиті з сукна або тонкої вовняної тканини, розшиті кольоровими нитками та прикрашені металевими гудзиками. Чоловічий головний убір був також дуже різноманітним. Головними уборами були плетені брилі, картузи.

Завдяки запозиченню елементів одягу в сусідніх народів, крій ставав вільнішим, це давало можливість вільно виконувати танцювальні елементи. А поява спідниць-шарафанів та спідниць-саянів, дало можливість жінкам більш легко та невимушено танцювати, виконувати стрибки, перескоки та

скоки, виконувати рухи та повороти. Шовкові шалі були запозичені з російського костюму і стали частиною святкового одягу українців Слобожанщини [2].

Білоруський костюм має спільні коріння з українськими та російськими національними костюмами. Вони були створені на основі взаємного впливу литовської, польської, російської та української традицій, але це окрема ідентичність і самостійне явище.

Оскільки білоруси етнографічно більш однорідні, їхній традиційний одяг має менше варіантів, аніж український чи російський. Близьке сусідство з українцями та росіянами дещо позначилося на культурі білорусів. Це знайшло своє відображення в певних елементах одягу. На півдні, де білоруси межували з українцями, спільним в жіночому одязі було використання спідниць-саян.

Спільнослов'янськими є назви основних частин одягу: «рубаша», «сорочка», «кошуля», «гачі», «ногавиці», «порти», «завої», «обрусі», «постоли», «плахта», «понева», «сукня» «гуня», «кожух» та багато інших, як і назви основних матеріалів, з яких виготовлялася одяг: «полотно», «сукно», «хвиля» (вовна) [1].

Оснoву костюму білоруса чоловіка становила полотняна сорочка, полотняні штани (нагавши) і пояс. Сорочка в довжину доходила аж до колін, але саме білоруській сорочці був характерний прями́й грудний розріз, а у росіян – розріз на лівій стороні грудей. Розріз прикривала широка смуга з вишивки. Вишивкою також прикривали манжети, комір, поділ. Сорочка застібалася на один гудзик (металевий або дерев'яний) або зав'язувалася. Якщо українці заправляли сорочки в штани, то білоруси і росіяни носили їх поверх штанів. І білоруси, і українці підв'язували кольоровим вовняним поясом сорочку. Складовою частиною чоловічого селянського костюма була безрукавка (камізелка), її носили поверх сорочки. Безрукавка попереду застібалася на гудзики. Оснoву чоловічого одягу становила сорочка, що в українців та білорусів її ще називали кошуля. Серед чоловічого головного вбрання поширеними були білі або сірі валяні шапки, а з кінця ХІХ ст. у білоруському селі поширився картуз з козирком.

Жіночий одяг представлений білою, лляною сорочкою. На низ одягали спідницю з лляної або вовняної тканини або виготовляли з фабричної матерії. Використання вовняної або полусуконної домотканої спідниці мало назву андарак і було спільним як і для українців, так і для білорусів. Безрукавка з білоруського костюму має схожий вигляд до української та польської.

Верхнім теплим одягом для чоловіків та жінок була свита, що мала практично однаковий крій для жінок та для чоловіків. І була булого, сірого, темного та коричневого кольорів. Взимку чоловіки носили кожух, що виготовляли з овчини [3].

Український костюм півночі Чернігівщини та Волині мав схожі елементи до білоруського. Жінки також носили сорочки з відкладним коміром, наносили на них прямолінійний орнамент. Одягали спідниці

червоного або білого кольору з різними геометричними орнаментами. Поверх спідниці йшов фартух білого кольору, переважно з квітковим орнаментом. В якості верхнього одягу жінки носили безрукавку. Взуття було представлене у вигляді личаків або шкіряного взуття. Цей комплекс близький до одягу південної Білорусії, з якою межують і історично тісно пов'язані Чернігівщина та Волинь.

Спільними елементами в українців та білорусів є використання «білоруського» типу личаків. А також, схожі головні убори та метод їх укладання, використання валика або луб'яного обруча. [1]

Досить цікавим є власне те, що багато елементів одягу українців, росіян та білорусів нагадують одяг давніх слов'ян. Це вказує на наявність тісних зв'язків з предками. До прикладу, використання личаків або лляної сорочки, вузьких поясів з візерунками. Попри це, одяг росіян, білорусів та українців зберігає свої самобутні національні риси, є цінним джерелом для вивчення історії матеріальної культури цих народів.

Список джерел та використаної літератури:

1. Беявіна В. Костюм міського населення Білорусії другої половини ХІХ – початку ХХ століття *Нар. творчість та етнографія*. – 2009. – № 6. – С. 85–91.
2. Матейко К. І. Український народний одяг К.: Наук. думка, 1977. - 221с.
3. Ніколаєва Т. О. Історія українського костюма К. : Либідь, 1996. – 176 с

Коник Валерія

РОЛЬ ІСТОРИЧНОЇ СВІДОМОСТІ ГРОМАДЯН У ЗБЕРЕЖЕННІ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ КРАЇНИ

У дослідженні проаналізована роль історичної свідомості громадян та її вплив на збереження історичної пам'яті країни. Розглянені різноманітні підходи вчених до вивчення феномену історичної пам'яті та історичної свідомості. Проаналізований зв'язок цих феноменів. В роботі представлено теоретичне дослідження відповідно до обраної проблематики.

Ключові слова: *історична пам'ять, історична свідомість, минуле, суспільство, громадянин, країна.*

The theses analyze the role of historical consciousness of citizens and its influence on preservation of historical memory of the country. Various approaches of scientists to the study of the phenomenon of historical memory and historical consciousness are considered. The connection of these phenomena is analyzed. The paper presents theoretical study in accordance with the chosen problem.

Keywords: *historical memory, historical consciousness, past, society, citizen, country.*